

วีรวรรณ สุทิน. (2551). อิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์. ปรินญาณิพนธ์. วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมเดือน สดมณี, รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา, รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชูชม.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ตามรูปแบบ ปฏิสัมพันธ์นิยม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคืออาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 500 คน ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามให้ผู้ตอบกรอกเอง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC for Windows version 10.00) ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ใช้โปรแกรม LISREL Version 8.72 ในการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองสมมติฐานเชิงทฤษฎีกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมถึงได้ใช้โปรแกรม PRELIS2 และ SIMPLIS ซึ่งเป็นโปรแกรมย่อยของโปรแกรม LISREL Version 8.72 ในการวิเคราะห์อิทธิพลร่วมระหว่างปัจจัยจิตลักษณะเดิมกับปัจจัยลักษณะของสถานการณ์ที่มี ต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรม การสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเส้น อิทธิพลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปร รวมทั้งค่าการทดสอบความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ ยอมรับได้ทุกค่า โดยแบบจำลองสุดท้ายมีค่าสถิติดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่า = 133.01, df = 160, p-value = .94; ค่า RMSEA = .00; ค่า SRMR = .026; ค่า GFI = .98 ; ค่า AGFI = .96 และค่า CN = 751.85

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรสาเหตุทุกตัวมีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรผล สรุปได้ดังนี้ 1.การตระหนัก ในหน้าที่รับผิดชอบและบุคลิกภาพสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการรับรู้ความสามารถของครูในการสอน 2. การได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การมีอิทธิพล ทางอ้อมต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพผ่านความพึงพอใจในงาน 3. การรับรู้ถึงการควบคุมใน การทำงานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพผ่านความพึงพอใจในงานและการ

รับรู้ความสามารถของครูในการสอน และ 4. การรับรู้ความสามารถของครูในการสอนและความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจากการศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ในการทำงานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์พบว่าอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรบุคลิกภาพสร้างสรรคกับการรับรู้ถึงการควบคุมในการทำงานต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ผลการวิจัยนี้จึงเป็นการยืนยันได้ว่ารูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมมีความเหมาะสมในการนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่ออธิบายสาเหตุของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ โดยพบว่าพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เป็นผลมาจากจิตลักษณะเดิม ได้แก่ การตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบและบุคลิกภาพสร้างสรรค ลักษณะของสถานการณ์ในการทำงาน ได้แก่ การได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรและการรับรู้ถึงการควบคุมในการทำงาน จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของครูในการสอนและความพึงพอใจงาน และจิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ในการทำงาน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพสร้างสรรคกับการรับรู้ถึงการควบคุมในการทำงาน

Veerawan Sukin. (2008). *The Effects of Psychological Characteristics and Working Situations on Effective Teaching Behavior of Engineering Lecturers*. Ph.D. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Omduean Soadmanee, Assoc. Prof. Dr. Dusadee Yoelao, Assoc. Prof. Dr. Oraphin Choochom.

The main purpose of the research was to develop the model, as suggested by interactionism model in terms of a relationship among variables on effective teaching behavior of engineering lecturers. The sample consisted of 500 engineering lecturers who were randomly selected by way of two-stage random sampling. Questionnaires were used as means of data collection. The SPSS/PC for Windows version 10.00 was used to analyze the data which resulting in a descriptive statistics about sample and variables. The LISREL version 8.72 was utilized to confirm factor analysis and to test empirically structural relationship among such variables. Moreover, this study also used PRELIS2 and SIMPLIS, the two subprogram in the LISREL version 8.72 in order to estimate gamma coefficient in latent variables interaction model between personal psychological characteristics and working situations on effective teaching behavior of engineering lecturers.

The analysis of the data showed that the relationships among variables on effective teaching behavior of engineering lecturers were statistically significant at 0.05. The model's overall fit was accepted; Chi-square statistic (χ^2) = 133.01, df = 160, p -value = .94; RMSEA = .00; SRMR = .026; GFI = .98; AGFI = .96 and CN = 751.75.

The results of the study showed that all independent variables had positive effects on dependent variables. The results were as follows:

1. Conscientiousness and creative personality had indirect effects on effective teaching behavior through personal teaching efficacy.
2. Organizational socialization had indirect effects on effective teaching behavior through job satisfaction.

3. Percieved control had indirect effects on effective teaching behavior through personal teaching efficacy and job satisfaction.

4. Personnal teaching efficacy and job satisfaction had direct effects on effective teaching behavior.

In addition, The testing of interaction effects between personal psychological characteristics and working situations indicated that there was a relationship of the interaction effects between creative personality and percieved control on effective teaching behavior of engineering lecturers.

The results of the study confirmed that interactionism model was appropriate to be used as a conceptual framework, as to describe an effective teaching behavior of engineering lecturers. Specifically, effective teaching behavior of engineering lecturers affected the personal psychological characteristics such as conscientiousness and creative personality, working situations such as organizational socialization and percieved control, situational psychological characteristics such as personal teaching efficacy and job satisfaction, and interaction effects between personal psychological characteristics and working situations such as interaction effects between creative personality and percieved control.